

ТЕОРЕТИЧНІ І ПРАВОВІ ОСНОВИ КООРДИНАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

М.Г. Губін,

студент 5 курсу юридичного факультету

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Координація діяльності правоохоронних органів по боротьбі із злочинністю – це діяльність, узгоджена метою, часом, місцем, виконавцями і програмами дій, спрямована на забезпечення узгодженості зусиль правоохоронних органів держави у вирішенні спільних завдань.

За своєю суттю координація правоохоронної діяльності є функцією прокуратури, покладеною на неї в додаток до конституційних функцій (ст. 121 Конституції України).

Покладання цієї функції на систему прокуратури України обумовлено об'єктивними чинниками і має на меті підвищення ефективності боротьби із злочинністю, усунення причин та умов, що сприяють вчиненню злочинів.

Координація діяльності правоохоронних органів є одним з головних факторів протидії злочинності. Вирішення задач координації дає можливість: узгодити, упорядкувати дії всіх правоохоронних органів по боротьбі із злочинністю; зосередити їх зусилля для вирішення завдань цієї боротьби; забезпечити обмін інформацією між правоохоронними органами з питань боротьби із злочинністю та іншими правопорушеннями; усім

правоохоронним органам цілеспрямовано визначати напрями своєї діяльності в межах своїх повноважень щодо боротьби із правопорушеннями та злочинністю; усунути дублювання та паралелізм у роботі правоохоронних органів, у тому числі в боротьбі із злочинністю та іншими правопорушеннями.

Коли мова йде про вплив на злочинність з метою зменшення ступеня її суспільної небезпеки, використовуються такі терміни як боротьба, попередження, профілактика, контроль (кримінологічний моніторинг), протидія.

Боротьба із злочинністю є змістом координаційної діяльності. Цим терміном охоплюється вся робота держави і суспільства, кінцевою метою якої є скорочення, мінімізація числа кримінально караних діянь.

Термін „боротьба із злочинністю” іноді замінюється терміном „контроль над злочинністю”. Але це вбачається не зовсім виправданим, оскільки не має сенсу зайвий раз змінювати терміни, коли вони є усталеними і загальноживаними. До того ж, хоча зазначені поняття і схожі за своїм змістом, але є між ними і суттєві відмінності, які роблять більш виправданим вживання саме терміну „боротьба із злочинністю”.

Одним із напрямків боротьби із злочинністю є попередження злочинів. Поняття „попередження злочинів” можна визначити як сукупність різноманітних видів діяльності і заходів держави, спрямованих на вдосконалення суспільних відносин з метою усунення негативних явищ та процесів, що породжують злочинність або сприяють їй, а також недопущення вчинення злочинів на різних стадіях злочинної поведінки. Цей термін, як і тотожний йому термін „профілактика”, охоплює собою поняття запобігання і припинення злочинів.

Інше поняття – „протидія” – звичайно трактується як дія, що відбувається всупереч іншій дії або явищу. Є підстави вважати, що поняття „протидія злочинності” і „боротьба зі злочинністю” можуть використовуватися як тотожні.

Однозначно не визначеними законодавством і дискусійними у науковій літературі досі залишаються поняття „правоохоронна діяльність” і „правоохоронний орган”.

Правоохоронну діяльність можна визначити як діяльність спеціально уповноважених органів держави, які діють від її імені та за її дорученням на виконання правоохоронної функції держави, яка здійснюється у встановленій законом формі і з використанням юридичних заходів впливу.

Правоохоронний орган — це державний орган, головним предметом діяльності якого є законодавчо визначені функції або завдання з охорони права, відновлення порушеного права, організація виконання покарання, захист національної безпеки, підтримання правопорядку, забезпечення стану законності. Тобто критерієм, за допомогою якого можна віднести до правоохоронного той чи інший державний орган, є виконання ним правоохоронних функцій, що є його головним завданням.

Важливим є питання співвідношення термінів „координація” і „взаємодія”. Взаємодія – це більш широке поняття, ніж координація. При цьому відносини координації можуть бути виражені формулою $C \rightarrow O$, де C є організатором координації і в цьому сенсі суб’єктом управління, а O – об’єктом управлінської діяльності. А відносини взаємодії можна виразити формулою: $C \leftrightarrow C$. Відносини координації не слід змішувати з відносинами субординації, оскільки це хоча і пов’язані, але різні за змістом поняття.

Правову основу координації і взаємодії правоохоронних органів складає система нормативно-правових актів, головним із яких є Конституція України, а також галузеві і спеціальні закони, підзаконні нормативно-правові акти, міжнародні договори України, рішення Конституційного Суду України, що торкаються означених питань.

Вбачається необхідним удосконалення правового регулювання координації діяльності правоохоронних органів, а саме: шляхом прийняття закону про координаційну діяльність; слід законодавчо закріпити

однозначне трактуванням поняття „правоохоронні органи”, оскільки це прямо пов’язано з потребами практики і правозастосування у даній сфері.

Література:

1. Давыденко Л.М. Организация деятельности районной, городской прокуратуры по профилактике преступлений. – Х., 1990. – 104 с.
2. Каркач П.М., Синчук В.Л. Координаційна функція прокуратури України: навчально-методичний посібник. – Х.: Право, 2005. – 96 с.

Науковий керівник: Л.М. Давиденко